

співтовариства як рівноправного партнера слід визначити:

– Забезпечення умов щодо дотримання гендерного паритету на публічній службі.

– Реалізація конституційного принципу рівності прав і свобод обох статей залежить від психологічної готовності влади, посадових осіб сприймати концепцію прав людини в аспекті гендерної рівності та враховувати ідеї гендерної справедливості в процесі реалізації своїх повноважень.

– Гендерне навчання державних службовців (посадових осіб органів місцевого самоврядування) – як одна з основних форм упровадження гендерного підходу в діяльність органів публічної влади, це низка обов'язкових заходів, необхідних для стимуляції використання публічними службовцями гендерного аналізу та гендерного планування в процесі реалізації своїх повноважень, підвищення їх гендерної свідомості та гендерної чутливості.

Розторгуєва Н.Б.,

депутат Сумської обласної ради,
начальник відділу суспільно-політичного
моніторингу виконавчого апарату
обласної ради

Жінки приведуть світ до ладу

Переконана, жінка має посідати гідне місце в усіх органах влади і управління. Саме від цього буде залежати розв'язання болючих соціально-економічних проблем нашого життя. Відтак виникає питання, чи не тому заможно і успішно живуть люди у багатьох країнах світу, де соціальні гарантії для громадян не утопія, а реалії життя, і там усе йде на лад, бо саме в цих країнах при владі (законодавчій в першу чергу)

більшість жінок. Приміром, у парламенті Швеції за 45 відсотків - представниці прекрасної статі. Подібна статистика спостерігається в інших країнах Скандинавії, є сталою тенденція обирати жінок до вищих законодавчих органів влади і в країнах Прибалтики.

І це не теорема, це аксіома - тільки тоді, коли у складі парламенту країни більше 20% жінок, законодавці серйозно починають розробляти законопроекти в інтересах дітей. Тільки тоді, коли доля жінок наближається до 30% , активно приймаються закони і державні програми, що відповідають інтересам жінок. На жаль, цього не скажеш про нашу країну. Свідченням гендерної* ситуації у політиці є кількість жінок, обраних до рад різних рівнів. Але тільки за результатами позачергових виборів у вересні 2007 року до Верховної Ради (співвідношення жінок і чоловіків) Україна займає останні місця у світі, відстаючи від таких країн як Замбія, Барбадос.

Аби визначити ставлення жителів Сумщини до представництва жінок у парламенті, відділом суспільно-політичного, який я очолюю у виконавчому апарату обласної ради, ми провели опитування серед громадян області і запитали, чи достатньо, на їхню думку, обрано жінок до вищого законодавчого органу країни. 55,8% респондентів вважають, не достатньо. Як показує наше дослідження, громадяни інтуїтивно розуміють, що незадовільна кількість жінок працює у Верховній Раді, але, як не дивно, чомусь при голосуванні все ж віддають перевагу чоловікам. А 48,3% респондентів-чоловіків

---

*Поняття «гендер» використовується для позначення різниці у жіночих і чоловічих соціальних ролях, цінностях, поведінці, ментальних і емоційних характеристиках

стверджують, що мало жінок було у партійних списках і, відповідно, жінки не достатньо представлені у парламенті. Чи не тому, що у партійних списках уже заздалегідь закладені елементи незадовільної гендерної політики.

Політична влада в Україні є взагалі практично «одностатевою», тому виходить, що більшість населення (пригадаймо, що жінок таки 54% - більшість, яка існує на правах меншості) нашої країни у сферах державного та громадсько-політичного життя не мають виразників своїх поглядів та побажань. Жінок не достатньо працює на керівних посадах і в місцевих органах влади, що знижує ефективність державного управління, спричиняє недостатню увагу до проблем соціальної політики. Все це не дає змоги жінкам реально впливати на процес прийняття рішень і брати активну участь у їх реалізації, знижує статус жінок у суспільстві. Подібну картину спостерігаємо і в області.

Жінок-депутатів у нашій обласній раді всього шістнадцять з 90 народних обранців, і це не дає нам можливості бути «звичайними», «розслаблятися». Ми змушені бути неповторними, витривалими, мужніми, запорукою грамотності прийнятих радою суспільно-політичних рішень. Сьогодні жінка-політик в Україні – це образ успішної, сучасної, досить самостійної, впевненої в собі владної особистості, яка самотужки, долаючи чимало перешкод і перепон, йде до вершини влади. Сумчанки – не виняток. Залишаючись Берегинями обласної ради, своїх родинних вогнищ, поєднують депутатство з іншою роботою, активно долають політичні сходи, успішно самореалізуються і самовдосконалюються, що зрештою є проявом їх талановитості й неординарності. Якщо, за судженням когось мудрого, справжній політик

після перехрестя йде одразу двома дорогами, то сумчанки-депутати здатні здолати дороги одночасно в усіх чотирьох напрямках.

Тож не випадково 11 жінок входять у керівництво ради (серед наших повноправних партнерів - голова постійної комісії, чотири – заступники, шість - секретарі постійних комісій). З шести фракцій, які зареєстровано в раді, дві теж очолюють жінки. Мої колежанки по депутатському корпусу відомі громадянам Сумщини своєю активною життєвою позицією, особистою неповторністю. Вони грають свою симфонію успіху, і це є музика їхніх душ. Кожна справа, за яку вони беруться, є важливою і корисною. Отож, саме жінки виступили з ініціативою, яка увінчалася виходом 2010 року у світ книги «Жіноче обличчя політики». Збірка нарисів про жінок депутатів обласної ради п'ятого скликання – це своєрідне ноу-хау – спільний проект ради і кафедри журналістики і філології Сумського державного університету, перше подібне в області і, певно, в країні. І, що цікаво, авторами розповідей про жінок-депутатів стали (за малесеньким винятком) теж жінки - студентки - майбутні журналісти.

Отож, жінки в Обласній раді - це не данина моді, а наслідок їхнього професіоналізму, публічності, оцінка потенціалу, їх покликання. Вони добре розбираються в громадсько-політичних, соціальних проблемах. Їх вирізняє послідовність, виваженість своєї позиції. І марні сподівання вчинити наперекір їх переконанням і судженням!

Відомо, що складно когось примусити виконувати не бажану чи не властиву йому роботу. Тому ми й запитали у респондентів, що заважає жінкам бути активними у суспільно – політичному житті. 33,2% з

них сказали, що виною апатичності жінок є егоїзм чоловіків та родинні проблеми. Усього 28,4% наших респондентів – жінок хотіли б змінити гендерну політику в області, як і самим долучатися до активної суспільно-політичної роботи. Це дуже малий відсоток. Думається, причина такої пасивності криється в тому, що жінки хоч і мають рівні з чоловіками права, але у них відсутні рівні можливості. Висновок робимо один – тільки самі жінки можуть і здатні впливати на свою активність. Жінки самі мають хотіти бути у перших лавах життя і вірити в себе!

Жінкам-депутатам було запропоновано відповісти на питання: **Якщо Ви жінка - респондент, то чи хотіли б Ви змінити гендерну політику в області і самій долучитися до активної суспільно - політичної роботи?** Отримані результати ілюструє Діаграма 1.

Знову ж таки показники є тривожними. Змінити гендерну політику в області і самій долучитися до активної суспільно - політичної роботи готові лише 32,7% опитаних. 28,4% - не готові до таких змін. 34,8% опитаних зафіксували позицію « Важко сказати» і ще 4,1% взагалі не відповіли на це питання.

Свого часу соціологи провели дослідження і виявили, що у суспільстві існує певна кількість жінок, які активні у політиці, громадській діяльності, і рівно такий же відсоток чоловіків, які з натхненням виконують домашню роботу, займаються вихованням дітей, ходять по магазинах тощо. Таким чином, якщо жінка хоче бути активною і впливати на реальну політику, вона нею буде. Все в руках жінок - при спільних зусиллях влади та громадськості. Разом жінки здатні привести країну, світ до ладу.

Чаусовська С. І.,

начальник загального відділу
Сумської обласної державної
адміністрації, голова СОМГО
«Спілка молодих державних
службовців Сумщини»

Реалізація гендерної політики в області

Досягнення гендерної рівності та поліпшення статусу жінок відповідає цілям сталого людського розвитку. ООН визначено гендерний компонент як один з показників виміру рівня людського розвитку країн. Уряд України поділяє переконання щодо того, що гендерна рівність є основою для демократичного суспільства та передумовою стійкого людського розвитку, що підтверджується ухваленням Верховною Радою України Закону від 8 вересня 2005 року № 2866-IV «Про забезпечення рівних прав та можливостей